

Tilsynserklæring for skoleåret 2018/2019 for Herborg Friskole:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 760005	Skolens navn: Herborg Friskole
----------------------	-----------------------------------

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Hans Peter Ravn

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
07-09-2018	Alle	Friskolens 10 - års jubilæum	Praktiske/musiske fag	Hans Peter Ravn
06-03-2019	Alle	Morgensang/el evdemokrati	Humanistiske fag	Hans Peter Ravn
06-03-2019	3. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Hans Peter Ravn
06-03-2019	4.-5. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Hans Peter Ravn
04-04-2019	Alle	Skolens generalforsamling	Humanistiske fag	Hans Peter Ravn
13-06-2019	3. klasse	Matematik	Naturfag	Hans Peter Ravn
14-06-2019	3	Dansk	Humanistiske fag	Hans Peter Ravn
14-06-2019	4.-5.	Dansk	Humanistiske fag	Hans Peter Ravn
14-06-2019	6.-7.-8.	Dansk	Humanistiske fag	Hans Peter Ravn
14-06-2019	Matematik	4.-5.	Naturfag	Hans Peter Ravn
14-06-2019	Ældstegruppen	Fortælling	Humanistiske fag	Hans Peter Ravn

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Fredag den 7. september havde friskolen 10 års jubilæum, som blev fejret sammen med alle elever, forældre, bestyrelse og indbudte gæster.

Skolen havde i ugen op til jubilæet haft besøg af en kunstner, som inspirerede og hjalp eleverne i gang med udsmykning af skolen både ude og inde. En flot frise ved skolens indgangsparti blev afsløret af eleverne på fornem vis og vakte stor begejstring hos de fremmødte. Efter rundvisning på skolen samledes man i Kuben, byens nye idræts- og kulturcenter, hvor der blev budt på forfriskninger, og hvor eleverne underholdt med musik og sang og fyldte rummene ud med dejlige toner. Dagen afsluttedes med taler, hvor der blev set tilbage på de første 10 år af friskolens historie.

Veltilrettelagt eftermiddag, hvor eleverne var sat i centrum - deres skole, deres dag!

Var 6/3 med til morgensamlingen med sang, fadervor og elevdemokrati. Igen en fornøjelse at opleve lærernes og elevernes engagement. Der blev sunget igennem og eleverne var meget stille og lydhøre. Samlingen sluttede af med, at man så "Ultra Nyt", som blandt andet omhandlede ligestilling.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriale faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Skolen har 3 linjefag for 5.-8. klasse. Skolens egne lærere klarer en stor del af undervisningen, men man tilkøber sig også både faglærere og undervisningslokaler.

Man benytter sig tillige af en nærliggende efterskole, som har håndværk og design som linjefag. Friskolen er hele tiden prydet med skiftende udstillinger med flotte og udtryksfulde elevproduktioner.

Idræt indgår i flere sammenhænge, blandt andet i "Powerwork", som er indlagt i skemaet hver dag, i udeskole-undervisningen og i skemalagte idrætstimer. Skolen leverede igen i år en fornem gymnastikopvisning sammen med lokale gymnastikhold.

Faget musik fylder meget på friskolen og bliver brugt i rigtig mange sammenhænge: I hverdagen, ved arrangementer og ude af huset. De fleste af skolens elever brænder for faget og er meget dygtige, både når der skal synges og spilles. Et af skolens flagskibe!

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

Det er mit indtryk, at danskundervisningen er tilrettelagt meget struktureret på tværs af klasserne og med øje for den enkelte elevs behov. De sammenlæste klasser opleves på den ene side som en sammentømret helhed og på den anden side som individuelle enheder med hver deres pensum. Der er struktur på timerne med stor fokus på de enkelte klassers stof, men samtidig beriger eleverne hinanden ved fælles emner i et dejligt afslappet og kammeratligt læringsmiljø. Der er ro i timerne og hver enkelt elev ved præcist, hvad han/hun skal. På tværs af alle klasser afsættes der tid til individuel stavetræning.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

Som i dansk oplever jeg i matematik et givende læringsrum med fokus på substans.

14. juni står der på tavlen for 4.-5. klasse: 1) Bellwork, 2) Repetition af multiplikation og division, 3) Tema (areal, omkreds og rumfang) og 4) Lektier.

Timen er varieret og med stor fokus på matematiske begreber og tabeller. Læreren gør meget ud af at forklare ad hvilke forskellige veje, man kan komme til løsningen af matematiske opgaver og hvilke metoder, der er de bedst anvendelige i forskellige situationer. Eleverne er lydhøre og har generelt godt styr på regneteknikker, tabeller og matematiske formler.

Læreren lægger meget vægt på en god opstilling i skriftlige opgaver tillige med en pæn orden og skrift.

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

Fulgte den samme lærer til engelsk i 3. og 4.-5. klasse.

Begge timer var godt tilrettelagt med masser af variation og med rig mulighed for læring. Eksempel på program fra 3. klasse: Bellwork (individuel) - Clothes (samtale med læreren) - Paperwork fra "Piece Of Cake" - Game - Paperwork til lytteøvelse - Short story. For begge klassers vedkommende var min oplevelse, at eleverne var meget engageret i både den skriftlige og den mundtlige del og at niveauet var rigtig fint. God interaktion mellem lærer og elever.

Begge klasser bruger systemet "Piece Of Cake", som anvendes på de yngre årgange. Skolen har i år desuden indkøbt "Crossroads" til 7.-8. klasse.

10. Fører skolen til prøve i historie?

Nej

10.1 Årsag

Skole uden overbygning

10.3 Uddybning

Historieundervisningen indgår i mange sammenhænge.

Fredag den 14. juni var historieundervisningen lagt ind under morgensamlingen, hvor de ældste elever hørte fortællinger om befrielsen i 1945. Levende fortæller og lyttende publikum.

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

Det er mit klare indtryk, at det samlede undervisningstilbud er tilrettelagt ud fra pædagogiske og didaktiske overvejelser med udgangspunkt i de enkelte fag og elevforudsætningerne på de enkelte årgange. Skolen har ud over de obligatoriske fag mange spændende tilbud inden for det praktisk/musiske fagområde og bruger mange ressourcer på at gøre undervisningen spændende og afvekslende. Sammenfattende kan jeg konkludere, at skolen kommer rundt om rigtig mange fag og tilbud med fine resultater til følge.

De fysiske rammer er gode med lyse og rummelige klasseværelser. Man er også i år i gang med renoveringer, blandt andet indgangspartiet til skolen.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

På en lejrskoletur til Fyn oplevede 5.-6.-7. klasserne et grundlovmøde i Ollerup med deltagelse af forskellige politiske partier. Demokratiet var i højsædet, og skolens leder fortæller, at eleverne var rigtig gode til at stille spørgsmål til kandidaterne for partierne, og at de fik rigtig meget ud af dagen.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

15. Er der kønsligestilling på skolen?

Ja

15.1 Uddybning

16. Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Sammenfattende for de fem punkter omhandlende frihed og folkestyre kan siges:

Skolen har et elevråd fra 5.- 8. klasse, kaldet "Elevdemokratiet", hvortil en dreng og en pige bliver valgt fra hver årgang. De små årgange har et "mini-elevråd".

Elevdemokratimøderne er aktuel en gang om ugen, hvorimod "mini-elevrådet" er på efter behov. På elevdemokratimøderne behandles alt lige fra lavpraktiske ting til mere værdiladede emner og desuden kan aktuelle nyheder tages op og diskuteres. I år oplevede jeg et morgenmøde, hvor eleverne hørte og så en udsendelse fra "Ultranyt", hvor temaet var ligestilling.

På møderne er der en respektfuld tilgang til at være forskellig: Lille/stor, pige/dreng og til at have forskellige meninger og holdninger - "åben mikrofon" under ansvar, som skoles leder udtrykker det.

18. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

18.1 Oplys navn og adresse og beløb i kr. eksklusive moms i forbindelse med donatorer, der har givet en eller flere donationer, der tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms. Donationerne kan være givet som kontantbeløb, varer, tjenesteydelser mv.

Navn	Adresse	Beløb i kroner
------	---------	----------------

19. Tilsynets sammenfatning

Samtale med skolens leder Maibritt Chemnitz. (Uddrag af indlæg ved generalforsamlingen.)

Elevsituationen: Skolens elevtal stiger år for år, i år 78 elever. Skolens leder siger, at årsagen til dette er en god elev/forældrekontakt, en god normering, få konflikter og et roligt og godt sted at være med plads til læring.

Lærersituationen: To nye lærere er kommet til i år, en ny børnehaveklasseleder og en klasselærer i 3. klasse. Man har øget skolens normering med ét årsværk. Generelt et godt samarbejde med ansvarsfulde lærere med et super drive.

Forældresamarbejdet: Godt samarbejde omkring eleverne, man tager eventuelle problemer i opløbet.

Bestyrelsen: Supergodt samarbejde. God opbakning.

Undervisning: Stort set uændret struktur på dag, uge og år, men med varieret indhold. Andet år med linjefag. Eleverne er meget glade for linjefagene, men det er en stor udfordring for skolen at finde de mange fagtilbud til perioderne med 3 nye linjer hver gang. Linjefagene pt er: Udeliv, tekstil-design og videoredigering.

Ældste-gruppen, som består af 6.-7.-8. klasse er ifølge lederen mega disciplinerede at arbejde sammen med. De er på nuværende tidspunkt igennem pensum, så der er plads til repetition, projektuger, lejrskole m.m.

Man overvejer måske at være mere digitale næste år, men ikke på bekostning af bøgerne og "en gammeldags lektiebog". "Eleverne skal have fingrene i bolledejen", som lederen udtrykker det.

Udfordringer til klassesammensætninger til næste år på grund af uhomogene klassestørrelser og pladsudfordringer med hensyn til Power-modulet på grund af flere elever.

Evaluering: Ud over forældre/elev samtaler evalueres der i den daglige undervisning og i samværet med eleverne. Der stilles jævnligt opfølgende spørgsmål og opgaver til eleverne til gennemgået stof, og desuden viser eleverne

ansvar for læring ved selv at spørge ind til forventninger fra lærerside.

Inklusion og trivsel: Maibritt nævner her et slogan fra en anden friskole, som hun synes passer fint på Herborg friskole: "Her er plads til alle, men ikke plads til alt." Tysklæreren kunne passende tilføje: "Ordnung muss sein!" Ifølge Maibritt er der 1-2 elever i hver klasse med særlige udfordringer og behov, men qua de færre elever i klasserne og en bedre normering pr. barn er der også færre konflikter og mere ro til differentiering. Endvidere skal det nævnes, at eleverne accepterer og er rigtig gode til at arbejde på tværs af årgange i de sammenlæste klasser. Det kræver selvfølgelig en struktureret undervisning og disciplinerede elever, hvilket skolen også må siges at råde over!

Visioner: Udvidelse af skolen på grund af det voksende elevtal og en stærk profil udadtil på det kropslige, musikken og scenekunsten samt det håndværksmæssige. Maibritt nævner i en parentes, at hun har ideer til en musikfestival, men først når de fysiske rammer er på plads.

Synlighed: "Vi gør helt bevidst ikke ret meget væsen af os selv", slutter Maibritt vores samtale. "Vi ønsker at italesætte hvad vi kan, og hvad vi står for gennem vores elever og forældre." Allervigtigst: Den positive omtale – den gode fortælling om Herborg Friskole.

Afslutning:

Set med mine tilsynsbriller lykkes Herborg friskole rigtig godt. Man lever op til skolens formål på alle områder, har en fremsynet og dygtig leder, der forstår at sprede glæde og gejst blandt elever og lærere. Samarbejdet mellem leder, lærere og elever fungerer efter min mening supergodt. Det kammeratlige "netværk" giver således grobund for en skole med masser af nærvær, der er en platform for god og sund læring.

Desuden skal afslutningsvis nævnes at skolens bestyrelse indgår i et fortrinligt samarbejde med skolen, og at skolen får stor hjælp af både støtteforening og det nære samfund. Med samlet indsats og opbakning lykkes Herborg Friskole!